

W grodzie pierwszych Piastów

Grody stanowiły główne ośrodki państwa pierwszych Piastów. Budowano je najczęściej w ważnych punktach kraju – przy szlakach i brodach na rzekach oraz w miejscach dogodnych do obrony, np. na wzgórzach czy nad brzegami jezior. Gród był siedzibą księcia, jego dworu i drużyny. Bezpośrednio obok grodu – w **podgrodziu** – mieszkały rodziny wojów oraz służba i rzemieślnicy, pracujący na potrzeby władcy.

Widok grodu na Ostrowie Tumskim – siedziby księcia Mieszka I

- 1 W **grodzie** znajdowały się domostwa urzędników, warsztaty i budynki gospodarcze
- 2 **Siedziba księcia** z kaplicą grodową
- 3 Do grodu i bramy wjazdowej prowadził **most**
- 4 Oblewające osadę wody Warty stanowiły **naturalną przeszkodę** i zabezpieczenie grodu

- 5 **Palisada** zbudowana z zaostzonych pali drewnianych była częścią umocnień chroniących gród przed wdarciem się wroga
- 6 **Podgrodzie**
- 7 **Kościół kamienny** na podgrodziu
- 8 **Wysoki wał**, usypany z ziemi i kamieni oraz umocniony drewnem, stanowił rodzaj murów obronnych

Drużynnik księcia

Mieszkańcy podgrodzia i osad służebnych

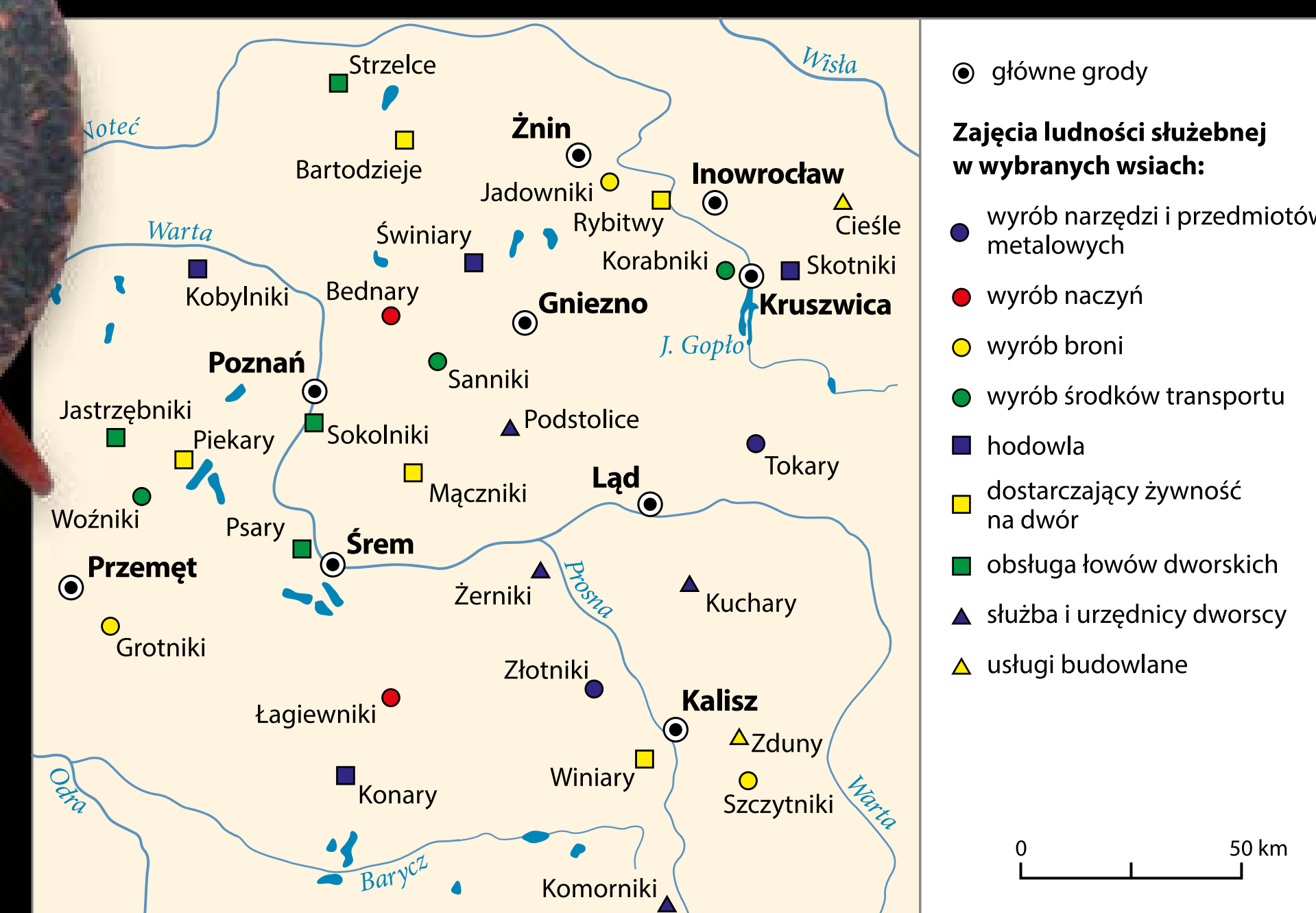
Wokół grodu mieściły się osady służebne. Ich ludność zajmowała się rolnictwem oraz dostarczaniem do grodu specjalistycznych wyrobów.

Rolnicy i rzemieślnicy

Służba

Myśliwi

Najważniejsze grody i osady służebne w Wielkopolsce w X/XI w.